

Supplement of Nat. Hazards Earth Syst. Sci., 17, 157–170, 2017
<http://www.nat-hazards-earth-syst-sci.net/17/157/2017/>
doi:10.5194/nhess-17-157-2017-supplement
© Author(s) 2017. CC Attribution 3.0 License.

Natural Hazards
and Earth System
Sciences Open Access

Supplement of

A reconstruction of 1 August 1674 thunderstorms over the Low Countries

Gerard van der Schrier and Rob Groenland

Correspondence to: Gerard van der Schrier (schrier@knmi.nl)

The copyright of individual parts of the supplement might differ from the CC-BY 3.0 licence.

Supplementary Information

transcription of Gerrit Jansz. Kooch's rhyme in English

Hollans Orkaen

ofte verhael van de ongemeend ende
noyt diergelijcke stormwint hier te
lande gesien nergens de schade van de
verschrickelijcke donder geschiet den
eerste augusti 1674 op een beede dach

- 1 ge hebt in 't voorgaende boeck gesien
hoe dat men alsdoen sach geschien
twee wonders waerdich te onthouwen
maer dat hier nu vervolgen sal
dat is noch wel het grootst van al
en vreeselijck om te aenschouwen
- 2 ick tel nu 't seventich ses jaer
'k heb in mijn tijt door stormen swaer
van donder blicksem hagel buyen
in prijkkel en in noot geweest
maer wat men daer af schrijf of leest
en heeft hier bij niet te beduijen
- 3 't gedenckt mijn hoe dat konstisch werk
de glasen in de suijder kerck
daer door de gilden in gegeven
door groote hagelsteen en swaer
aen deen sij van de kerck bijnaer
naeu een en ruyt was heel gebleeve
- 4 't gedenckt mijn dat door stormen groot
al op de korenbeurs het loot
dat in de goote was geleegen
was opgerolt met groote cracht
al hadden tien man aen gewracht
men hadt het soo net niet gekregen
- 5 noch gedenkt mijn een swaer tempeest
dat dier gelijk oock is geweest
dat was doen van de westertooren
dat sware kruys aen stucken brack
en viel al door het kerkcken dack
dan heb ick u noch hier te voore

Dutch Hurricane

This is a story of a rare gale
which has in this country never been seen before
the damage and the terrible thunder as
occurred on the first of August on an evil day

- In the previous book you have seen
how it has happened,
two miraculous events, worthy to remember
but what now follows
is the most awesome of all
and terrible to see unfold.
- I've reached seventy and six years now
and I have been in many heavy gales
full with thunder, lighting, hail and showers
frightened and in despair
but what is written or read about these storms
they don't mean anything compared to this one
- I'm thinking of the craftsmanship
of the stained windows of the suijder church¹
made by the city's guilds
destroyed by large and heavy hail
on one side of the church hardly
any window was saved
- I'm thinking of the force of the great storm
that the lead of the corn exchange
in its gutters
was coiled up by an enormous force
even if 10 men had tried
they wouldn't have succeeded
- I can't remember a strong gale
equally strong as this one
that worked on the Westertoren
and broke that heavy cross in many pieces
which fell through the church's roof
And then I have here for you

¹Zuiderkerk

6	<p>in't bladt hier voor gewesen aen
hoe dat de roon-poorts toorens haen
de vlucht nam doorde wint gedreeve
en dat dien felle wint het kruys
van boven neer smeeet op ons huys
't scheen dat het kosten sou ons leeve</p>	<p>another tale to tell
how the cock of the Roopoort's towers
took to the air driven by the wind
and that the fierce winds threw
the cross down from above upon our house
it appeared that we would die in the ordeal</p>
7	<p>veel harde winden nu en dan
die ik hier niet noemen kan
die veel schoorsteen nederdruckte
de daecken brack en woeij om veer
de gevels smeeet van boven neer
en boomen uyt der aerde ruckte</p>	<p>many strong gusts now and then
that I can't enumerate here
demolished many chimneys
broke roofs and blew strong
threw down many house's fronts
and uprooted many trees</p>
8	<p>hoe meenichten van scheepen mee
in tessel 't vlie en hier voor stee
sijn om gewaeyt en oock gesonken
't getal dat is te over groot
van menschen die in sulken noot
gesneuvelt sijn ende verdronke</p>	<p>how numerous ships
in Texel and the Vlie
capsized due to winds en sunk
the number is too large
of the people that in great distress
were killed or drowned</p>
9	<p>veel wonders heb ick ook gesien
dat door natuer niet con geschien
maer door de schrickelijcke donder
maer 't geen dat hier nu volgen sal
dat is het wonderlijkst van al
en speelde oock wat crachtichs onder</p>	<p>many miracles I have also seen
which could not be done by nature
but by the terrible thunder
but what wil follow now
is the most miraculous of all
and very powerfull</p>
10	<p>Want al die groote stormen swaer
die nacht en dagen naer malkaer
dack en schoorsteem deden strijcken
die sijn bij deze schade niet
in een cort half uur geschiet
in't minste deel niet te gelijcke</p>	<p>Since all those strong gales
continuous for nights and day
breaking roofs and chimneys
they are compared to this damage
which was done in less than half an hour
not the least comparable</p>
11	<p>in augustus den eersten dach
doe men dees donder vlaeg eerst sach
die quamen ons eerst van uit het suijen
van *Brussel* *Mechelen* daer van daen
maer 't geen ick van daer heb verstaen
dat heeft soo veel niet te beduyen</p>	<p>in August the first day
when this thunder gust was seen first
which came from the south
from Brussels and Mechelen
but from what I have heard from there
it did not impact too much</p>
12	<p>'t *hantwerpen* heeft oock dit tempeest
maer niet soo groot als hier geweest
des avons tussen ses en seven</p>	<p>This tempest has also been in Antwerp
but it hasn't been as strong as here
in the evening between six and seven</p>

- maer 't wasser mee al slecht gestelt
die groote brugge over 't scheldt
is door die wint mee wegh gedreven
- 13 daer was al mee veel schae geschiet
maer hier bij te gelijcken niet
gelijck de brieven dat vermelden
schrijven van schoorsteen en van dack
van groot gewoel en ongemack
oock aen de scheepen op de schelde
- 14 tot *santvliet* vier mijl daer van daen
daer ginck het vreselijk aen
daer alles voor die wint moest buijgen
gelijck een molhoop lach die stadt
kerck en huijsen alles plat
glijck de brieven daer van tuijgen
- 15 te *oudenbos* en *rosendael*
al 't platte lant daer prinsepael
dien swaeren donder heen passeerde
molens en boomen om gewaeyt
gebroocken en als afgedraeyt
veel huysen oock ontramponeerde
- 16 te *turnhout* en daer omtrent
bleef naeu een molen overent
veel huysen lagen plat ter aerde
'k heb de brieven van dat gewest
selver gesien dies loof ick best
dat sij de waerheijt oock verclaerde
- 17 tot Utrecht was de schade groot
daer bleven oock veel menschen doot
van al de molens op de wallen
soo sij ons schrijven daer vandaen
er sijnde maer twee blyven staen
de andre al te mael gevallen
- 18 de gevel van huys van der haer
is neer gestort oock sijn voor waer
veel huijsen deerlijck geschonden
schoorsteen dacken af gewaeyt
maeckten de straten soo behaeyt
dat men die naeu gebruiken konde
- that large bridge over the Schelde river
was affected badly
has floated away due to the winds
- much damage has been done there
but nothing compared to what happend here
there are letters that tell
of chimneys and roofs
of great turmoil and discomfort
also for the ships on the Schelde river
- until Zandvliet four miles from there
there a catastrophe occurred
since everything had to give way to the winds
the city became like a mole-hill
church and houses all were destroyed
testified by the letters
- in Oudenbosch and Roosendaal
in all of the countryside there
where the heavy thunder passed
windmills and trees upturned
broken and twisted
destroying many houses as well
- In the neighborhood of Turnhout
hardly any windmill was still standing
many houses were lying on the ground
I have the letters of that province
seen myself and I believe that
they are thruthfull
- untill Utrecht the damage was extensive
many people died there too
of all the windmills on the city walls
as they write us from there
only two remained upright
the others have all fallen
- the face of the house Van der Haer
is also destroyed, it's also true
that many houses were severely damaged
chmineys blown of houses
scattered al over the streets
to the extent that they could hardly be used

19	de domkerck een gesticht seer out al met tiras seer hecht gebout drie hondert jaren hier te vooren is door des donders groot geweld dat swaer verwelft ter neer gevelt van het coor af tot aen de tooren.	the Dom church a building very old with cement soundly build three hunderd years before is by the thunder's fierce violence downed that heavy building from the choir to the tower
20	die sware brocken van de steen die vielen door de zerken heen en bleeuën in de graven steeken de kelder graven schoon hoe vast conden niet keeren desen last maer moesten door 't geweld oock breeken	the heavy lumps of stone fell through the tombstones and were stuck in the graves the graves in the church cellars, eventhough strongly build, couldn't withstand this force and broke because of this violence as well
21	de dooden worden oock een deel gebrooken en verplettert heel noyt hadt ijemant daer af gedachten waer sal een mens dan sijn bewaert als men so diep noch onder d' aerdt al sulke rampen can verwachten	the dead were also broken and crushed completely never anybody had thought of that where can a man than find shelter if, even deep underground, one can expect such disasters
22	de pylaers seer dick ende swaer die men met dri man bij malkaer noch nauwelijcks omvamen konden die sijn vermorselt en verdraeijjt en andre weer als afgemaeyt ses of acht voet boven de gronde	the pillars very tick and heavy which could hardly be embraced by tree men together, are crushed and twisted and others are chopped of six or eight feet above ground
23	Al sulke zuijlen ses of acht daer 'e'en alleen wel hadt de macht om so een heel gebou te dragen dit worden daer soo metter vlucht daer nooyt geen mens voor was beducht gebrijselt en ter neer geslagen	all these pillars six or eight where only one had the might to carry the complete structure are in a blink of an eye which nobody had expected shattered and thrown to the ground
24	een swaer pylaer een vaste schoor daer op rusten het hele koor was wel twee vaem geschuert en gekloven en onder hoe vast dat hij stont omtrent ses voeten van de gront al meerder als een duym verschooven	a heavy pillar on a fixed support on which the entire choir rested grated and split over a length of 2 vaem ² the lower part stood firm but about six feet from the ground it was relocated more than an inch
25	Sint Jakobs toren vil door 't dack die oock veel zerken [in] stucken brack	St. Jakob's tower fell through the roof which broke also many graves

² 3.5m

	de dooden in 't graf quam verdruckten de swaren klokken van metael die sijn op twee naer allemaal door deesen val gebrocken stucken	the dead in the graves were crushed by the heavy bells of metal these are, apart from two, all broken to pieces by the fall
26	de buier kerck deelden oock niet mis die mee geheel onbruijckbaer is men heeft noeyt dier gelijk geweten door dien het dack een groot partij en oock de muren ten weerzij sijn overhoop daer in gesmeeten	the Buurt church had its share too it is now completely useless nobody has ever since anything like it the roof is now a large pile of rubble and the walls on either side are thrown in as well
27	de duytsse huyskerck 't meerendeel is ingestort en voor 't geheel vervult met den gevallen tooren is soo beset met puyn en steen dat men ten diensten van 't gemeen die niet gebruyken kan als vooren	The Duitse house church has collapsed for the largest part and is now completely filled with the fallen tower it is full with debris and stones that it is no longer suitable for the purposes it had served
28	twee toorens van Sint Jakobskerck een out gesticht een deftich werck sijn beyde op het dack gevallen 't dack ingestort al met geweld alwaer daar die kerck nu is gestelt soo desolaet als een van allen	Two towers of the Sint Jacobs church an old institute and a profound building have both fallen on the roof the roof has violantly collapsed so that the church is now as desolate as all the others
29	Sinter Claes kerck bleef niet vrij stonden twee toorens zij aan zij daer of den 'e'en is neer gesmeeten als oock den tooren van agniet maer wat schae daer door is geschiet heb ick tot noch toe niet geweten	Sint Nicolas' church was also not spared two towers in tandem one of those was destroyed similarly to the tower of Agniet ³ but I have not been informed of what damage has been done there
30	de brouwerij al van De Booch raeckten bij naest onderst om hoogh de groote kaetsbaen neer geslagen daer bleef naeulijcks een huijs bevryt of raeckten dack of schoorsteen quyt die seer dick op de straten lagen	the brewery of De Boogh nearly got completely upturned along the large fives-court hardly any house was untouched most lost roof or chimney many of which were lying on the streets
31	de boomen worden neer gedruckt verscheydene uit de gront geruckt hoe vast gewortelt dat ze stonden palmagiebaen en op de wal	the trees were floored several were uprooted no matter how firmly rooted the Palmagiestreet and on the city wall

³Agnieten monastery

	en door de stadt een groot getal geschuert gebrooken en geschonden	and throughout the city a large number torn, broken and damaged
32	de faem die ginck vast over al van dese wonderlijcke val het maekten veel menschen genegen die quamen om dit wonderstuck te sien van dit groot ongeluck naer Utrecht van verscheyde weegen	talk spread to everywhere of this miraculous case which made many people inclined to come to the city from everywhere and see this miracle and the huge misery in Utrecht
33	buijten de witte vrouwen poort daer sijn veel menschen oock versmoort die in een herberg haer begaven om schuylen voor dit onweer groot het huijs viel neer veel bleeven doot en onder puyn en steen begraven	outside the Wittevrouwenpoort many people died who fled into a guesthouse to take shelter for this large thunder storm the house collapsed and many died buried under the debris and stones
34	de schrijver die schrijft noch voor waer dat van vieren een wandelaer was uijt het midden weg genomen de drie die quamen weer in 't aerdt maer van de vierde seijt men dat heij noech niet weder was gecomen	a writer writes that certainly one of four walkers was taken away the other three came down on the Earth but of the fourth it is said that he still is not found
35	verhaelt daer bij dan noch een feyt maer voecht daerbij dat is men seydt hoe dat de menschen met een wagen sijn opgenomen in 't geheel de paerden met toom en gareel quamen in stee de tijding dragen	I will tell you of another fact but add that this is said how that people with a wagon are taken up into the air the horses with bridle and horsecollar came to town to bring the message
36	de dorpen rontom buyten stee die deelden oock van 't onheyl mee veel toorens raeckten daer algaende van *Houten*, *Bunnik* en noch meer van *Jutphaas* vil van boven neer van *IJsselsteyn* bleef oock niet staende	the villages outside the city had their share of misery many towers got damaged of Houten, Bunnik and even Jutphaas fell down IJsselstein's tower didn't stay upright either
37	van lemmers heb ick dit verstaen dat broeckhuysen quam rijden aen dier onweer oock niet cost ontvlieden maer smeeet de wagen los om veer de menschen op het aertrijck neer 't was omtrent *seijst* dat dit geschiede	from Lemmers I heard that Broekhuysen came riding into town he could not flee the thunder either which threw the wagon on its side and the people in it on the Earth's surface it was near Zeist that this happened
38	ick vroegde broeckhuysen daerna	I asked Broekhuysen afterwards

- of 't soo geschied was hij seij ja
sij met haer drijen quamen rijden
met wagen paerden algelijck
van de wech af tegen den dijck
gesmeeten waren heel terseijden
- 39 de wagen vloogh aen stucken neer
sij bleeven ook niet lang bijeen
maer door dien fellen buij gedreven
den eenen hier den ander daer
wel twintich voeden van malkaer
sij dachten daer te laten 't leven
- 40 want vielen sulke steenen groot
en sij geheel van dack ontbloot
en konde niewers onder schuylen
en door de hagelsteenen swaer
so was hun lichaem hier en daer
oock hoeft en handen vol van buylen
- 41 noch heeft mijn broeckhuysen vertelt
dat daer omtrent was een groot velt
dat men nou oversienen konden
dat stont eerst schoon vol van bockweijt
dat lach nu heel als afgemayt
en neer geslagen tot den gronde
- 42 en noch een klucht dat was heel mooij
een huysman op lant bij sijn hooy
dat daer op hoopen was gedragen
wiert opgenomen eer hij 't dacht
geworpen in een droogen gracht
soo lang als duerden deese vlagen
- 43 terwijl de wint het hooy ter vlucht
als pluymen dreef tot in de lucht
doen d'huysman weer quam tot bedaren
die was bedwelmt in sijn verstant
hij kende niet sijn aeijgen lant
om datter geen hooy hoopen waren
- 44 hij dacht dit schijnt hier wel een spook
ben ick in slaap of droom ick oock
't en is hier niet als van te vooren
men sie hier geen hooy op het lant
daer staen geen boomen op de kant
- if this was true, and he said yes
all three were riding
with wagon and horses
and from the road they were thrown
sideways against the dike
- the wagon was smitten to pieces
and the people could not stick together
driven by the furious winds
one here and the other there
over twenty feet separated
they thought they would die
- such large stones fell from the sky
and those without a roof over their heads
could not find shelter
and because of the weight of the hail stones
their bodies, head and hands
covered with bruises
- Broekhuysen told me also
that there was a large field in the vicinity
so large that it could hardly be surveyed
initially it was full with buckwheat
but now it lay as being cut
and broken on the ground
- and another farce very nice
a farmer on his land with his hay
which was stacked on large piles
he was taken up in the air and before he knew it
was thrown in a dry ditch
for as long as the gusts lasted
- while the wind took the hay in its flight
floating like plumes in the air
when the farmer regained his calm
having lost his senses
he did not recognize his own land
since all hay piles were gone
- he thought: this is very spooky
am I sleeping or dreaming
and it doesn't look here as it just did
I don't see hay on the land
and there are no trees along the border

	en ginder mis ick oock een tooren	and in the distance I also miss a tower
45	want in de veluw daer omtrent bleef naeu een tooren over ent veel huysen sijn ter neer gedreeven 't *Hilversom* een weever wou noch sitten gaen op sijn getou om soo een uurtien noch te weeven	Because in the area of the Veluwe hardly a tower was upright many houses were demolished in Hilversum a weaver wanted to sit at his weaving-loom to weave for an hour
46	het onweer quam soo schielijck aen 'k heb het van mijn botter boer verstaen wins lant was daer omtrent geleegen dat 't huys hem woey los over 't hooft bleef op 't getou van dack berooft daer sitten in dien harden reegen	the lightning came so very quickly I have heard this from my butter farmer whose land was in the vicinity that the house broke down over his head and he sat on the weaving-loom, robbed of his roof sitting in the pouring rain
47	de post die na onweer doe van Arnhem quam na Utrecht toe die hadde dit noch gaen verklaren dat t'onweer veel scha had gedaen en maer 'e'en tooren hadt sien staen van al die dorpen die daer waren	the mailman which came after the thunder storm from Arnhem to Utrecht had to declare that the thunder storm had done much damage he had seen only one tower erect in all the villages on his journey
48	te *wesep* daer gebeurde dit dat door de schoorsteen van een smit een keyselsteen quam nederdalen tot in de kamer op de vloer en maeckten daer een groot rumoer soo mijn de putter ginck verhalen	in Wezep happen this through the chimney of a black smith a large pebble came down into the room on the floor and made a large uproar as was told by my water-drawer
49	de smit die daer recht onder sadt die dacht wel wat geluyt is dat hij schrikte voor dat vreemd gerommel hij metter haest na boven toe vont daer een heete steen maer hoe die daer quam dacht hij weet den drommel	the black smith who was sitting right under it thought what noise is that he startled from the rumble and hurried upstairs where he found a hot stone but how it ever came there he didn't know
50	de schoorsteen naeu de steen was groot soo dat die oock ter nauwer noot tisschen de muren con passeren maer hadt ten weder sij gemaect een streepen in de muur gemaect dat meenich mens quam visenteeren	the chimney was narrow and the stone large so that it could hardly pass between the walls it made on both sides carves on the walls which many people came to look at
51	lach op de schoorsteen dan geen steen wat hem geuraeckt, de smit seyt neen	wasn't there a stone lying on the chimney which could explain this, the black smith said no

	geen steenen lach daer op in lange maer 't sij dan waer hij comt vandaen 'k sal hem in ijsere banden staen en voor 't huys aen de gevel hangen	no stone was lying there but where ever it came from I will hang it in iron straps and hang it on the face of the house
52	van dier gelijk geen schrift men vint tot *ouwerkerk* daer heeft de wint de tooren ook gaen nedervellen d' heer meijer daer woonachtich is verhaelden een geschiedenis wel waerdich om hier bij te stellen	no equal is found in the books in Ouwerkerk has the wind destroyed the tower as well mister Meijer who lives there told a story worthy enough to tell here
53	een huysman met twee soonen 't saem in 't lant was met een boerepraem sijn uyt het water opgenoomen met praem en al hier wel op let over twee kampen lant geset een soon die isser afgekoomen	a farmer with his two sons together was near his land on a farmer's pram they are taken out of the water and relocated with praam and all a distance of two lots one son survived
54	de andre of die overboort en soo in 't water sijn versmoort of door den slach waren geschonden daer af soo wist hij geen bescheyt alleen soo heeft hij dit geseijt hij hadt niet nader onder vonden	the other was swept overboard and must have drowned in the water or died due to the impact he just did not know all what he said is that he never had experienced anything like it
55	ick gae hier noch al veel voorbij van schade die aen alle zij geschiet sijn die ick al laet blijven aen huijsen boomen tuijn en hof ick sou wel vinden so veel stof een boeck papier heel te beschrijven	I am ignoring quite a few cases of damage which happened all around to houses, trees, garden and courts it would be easy to find enough material to write a book
56	de *diemermeer* kreeck oock sijn deel daer was de schade oock teveel voor ijder die dat moest betalen soo stel ick hier allenich maer 't huijs van karel van huffelaer soo hij mijn sellef ginck verhalen	the Diemermeer got its share as well the damage was too extensive for anybody to pay as an example I tell about the house of Karel van Huffelaer as he told me himself
57	sijn hofstee onlangs weer hestelt de glasen stucken en in't velt lagen de pannen en de vorsten voort in de schuer een wonderding daer waren uit de soldering drij planken 't sessens uijt gebarsten	his farmstead was recently repaired the glass was broken and in the field were the tiles and ridges in the barn a wonder three boards broke away from the carpentry of the attic

- 58 en maekte so een gadt in 't dack
soo groot gelijck een volle sack
nam sperren riet en latten meede
en vlooch soo weder om daer deur
nu denckt eens ijder heeft sijn keur
of dit de wint of donder deede
- 59 noch was hij hier mee niet al vrij
want eer het onweer was fobij
soo reedt hij naer stee met sijn wagen
maer eer hij noch quam aen de stadt
soo heeft de donder hem te radt
de wagen heel stucken geslagen
- 60 de menschen vielen in een plas
daer bij geval juijst water was
en moesten daer soo blijven leggen
de schrick en vreese was heel groot
't geluck noch grooter in dees noot
niemant wist van quetsuer te seggen
- 61 maer bleeven algesont van leen
de paerden liepen naer de stadt heen
'k meen als ghij dat gaet overweegen
dat ghij dat vatten sult veeleer
dat andre huijsen in de meer
oock dapper schae hebben gekreegen
- 62 rotman's tuin die aan d'amstel leijt
ist loot van't dack venster gewayt
een stuck meer als dri hondert ponden
de spijkers ruckten 't hooft door 't loot
is in het velt over de sloot
vijf hondert voet van daer gevonden
- 63 aen *d'overtoom* en daer omtrent
sijn oock al veel huijsen geschent
de tuijnen aen die wech geleegeen
hebben aen vruchten en gewas
aen schoorsteen dacken en aen glas
seer dapper veel schade gekreegen
- 64 veel menschen hadden groot verlies
maer in de tuijn van Aux Brebies
daer geschieden oock vreemde saecken
- and made a hole in the roof
as large as a filled sack
it took thatch and latches
and flew right back again
now everybody, think this over
was it the wind or the thunder?
- the ordeal was not over yet
before the thunder storm had passed
he rode with his wagon to the city
but before he came there
the thunder got to him
and smashed the carriage to pieces
- the people fell in a pool
which happened to have some water
and had to stay there lying
because of tremendous fright and fear
the fortune was larger than their distress
because nobody was hurt
- they were healthy of life and limbs
the horses walked to the city
I think that when you contemplate this
you would easily understand
that other houses in the Meer
also got damaged quite extensively
- In Rotman's garden which is on the bank of the Amstel river
the lead used for the attic window was blown away
a piece of more than threehundred pounds
the nails pulled their heads through the lead
and in the field across the ditch
it was found, five hundred feet away
- Near the Overtoom and in that area
many houses were damaged as well
the gardens which bordered the road
have their fruits and crop damaged
chimneys, roofs and glas
were all heavily damaged
- many people suffered great losses
but in the garden of Aux Brebies
strange things happened

	de schoorsteen van de hoohen brack en woeij volkoomen overt dack sonder de pannen eens te raecken	the highest chimney broke and was blown right over the roof without even touching the tiles
65	hij woeij gelijk een pluym daer heen men sach op 't dack noch puijn noch steen glijck of hij over was gevloogen sijn buerman's muur dick ende groot die woeij soo los over de sloot glijck meenich dat sach voor sijn oogen	the thing blew like a feather away on the roof, no debris or stones were found like it flew right over it his neighbour's wall thick and large blew away over the ditch which was seen by many a men
66	Mattijs Verhagen was niet vrij quam met een vroumens aen sijn sij naer huys toe rijden met sijn wagen die van de wech af met geweld soo Aux Brebies mijn heeft vertelt in't water worden neer geslagen	Matthijs Verhagen was harmed as well he came riding with a woman side-by-side to his house with his wagon which was driven off the road by force as Aux Brebies has told me and landed in the water
67	met waegen paerden en de rest maer 't viel noch uit op sijn best hoewel in groot perykel waren quamen daer noch behouden af doe sij in Aux Brebiesen hof noch raekten om wat te bedaren	with wagon, horses and the rest but it turned out for the better although they were in great distress they came off unscanted and got to the Aux Brebies house to calm down a bit
68	veel hielden't voor den jongsten dach want men noeijt diergelijcken sach de mannen die te paerde saten die woeijen om met paerdt met al schout engelbrecht van soo een val can van 't geval met recht wel praten	many held it for the youngest day because they haven't seen anything like it man riding the horses were blown down with their horses sheriff Engelbrecht has had such a fall and he tells you about the details
69	de schuijten in dien smalle stroom tussen de stadt en *d'overtoom* sijn oock niet ongeschent gebleeven die sonder seijlen woeijen om en tuijmelden noch om en 't om dat kosten oock veel menschen 't leeven	the boats in the narrow streams between the city and the Overtoom were not left undamaged as well those without sails were blown on their sides and tumbled over and over which costed many lives
70	een boerin had haer melck verkocht die sij omtrent van *slooten* brocht en met haer schuijt weer huijswaerts spoeden die wort gedreeven aen de kant met schuijt met al geset op't lant 't bleeck dat haer godt noch wou behouden	a farmer's wife had sold her milk which she had brought from Slooten en with her boat she hurried home but it was driven to the bank and with boat and all she was put on land but her God wanted to salvage her

- 71 d'*haerlemse* vaert en daer omtrent
sijn oock al veel huijsen geschent
veel menschen raekten oock in't lijden
van twee vrinden stel ick de naem
die ijder met een kar te saem
met haer geschelschap quamen rijden
in the area of the Haarlem canal
many houses were damaged
many people suffered there as well
I have the names of two friends
both came riding in with their wagon
accompagnied by female company
- 72 den 'e'en raekten sijn kar ontstelt
recht eer de wint quam met geweld
van neck reedt met de vroulien heenen
wort schielijck van sijn haet berooft
creeg groote buijlen op het hoofd
al door de sware hagel steenen
one of them had his wagon broken
when the winds came with its force
Van Neck rode away with his wife
but he was robbed from his hat
he got large bumps on his head
by the heavy hail stones
- 73 tot hun geluck een huys niet veer
't hadt anders noch gehapert meer
daer sij hun berchden voor de winden
Draven verliet kar en paert
raeckten wel dri mael in de vaert
eer hij 't geselschap conde vinden
they were lucky enough to reach a nearby house
otherwise they would have been hurt even more
and they could shelter for the winds
Draven abandoned his carriage and horse
got into in the canal thrice
before he could be rejoin the couple.
- 74 wagen en paerden hielt geen stant
maer raeckten in de vaert van 't lant
verschaeijde die in 't water raeckten
en aen de kant hun hielden vast
en lagen daer in sulken last
tot dat de felle wint wat slaeckte
Carriage and horses couldn't stand firm
but landed in the canal
several of those who were in the water
held on tightly on the banks
and were waiting in great distress
untill the fierce winds slackened
- 75 een steeman deed mij dit verhael
van't geen gebuert is den fiscael
die quam van *haerlem* herwaers rijden
die woeij tot twee mael met sijn paert
van de wech af tot de vaert
hij kost hem daer af niet vermijden
a city-dweller told me the story
of what happened to the tax inspector
he came riding from Haarlem
but was blown twice, with his horse,
off the road into the canal
He could not avoid that.
- 76 d' schae was on wondeerelijck
twee en twintich saech moolens glijck
ses koren moolens op stads wallen
behalven die aen roe en heck
of aen de kop of aen het deck
beschadicht waren sijn gevallen
the damage was unbelievable
twenty two saw mills along with
six wheat mills on the city walls
have fallen over, not counting
those with damage to sail-arms, fences,
or heads or decks.
- 77 in tegen deel een huijsien staet
als men de leijtse poort uytgaet
soo naer de weetering toe gaende
staet alleen aen de singel kant
in contrast a little house stands
where one exits the Leydsepoort
in the direction of the watercourse
it stand alone on the banks of the moat

	met sout haest breecken met de hant is onbeschadicht blijven staende	you could even break it with bare hands but it was left undamaged!
78	dat groote heck seer vast geschoort tot slot van de haerlemmerpoort is met geweld oock neer geslagen 't kruijs op de poort aen stucken brack van d' heijlge pee kreeg oock een krack veel grooter als het kon verdragen	that huge gate, very tightly attached blocking the Haarlemmerpoort is beaten down with great force the cross on top of the gate is broken in pieces the holy Peter received a crack as well much larger than it could take
79	want met het naeste ongeweer 'k quam oock dat kruys van booven neer 't begijnhofs kruijs is oock geweken 't kruijs op de westertoren hooch dien fellen wint oock needer booch 't ijser was taeij en wou niet breecken	because with that terrible thunder that cross came down the Begijnhofs' cross came down as well the cross of the Westertoren high was blown down by the furious winds the iron was sturdy and would not break
80	dees wint quam hier soo metter vlucht gelijck een blicksem uyt de lucht 's avons wat voor de klock van acht uren met sulck een gruwelijck tempeest geen huijs waer ongeschent geweest hadt het maer een uur blijven dueren	these winds came with such speed like a thunderbolt from the sky in the evening, just before 8 o'clock with this atrocious tempest no house would have been undamaged if it would have lasted an hour
81	in een quartier een korten tijt was meenich huijs sijn schoorsteen quijt en andre die noch bleeven staende al scheen hun dat soo wel geluckt daer sijn de kappen afgeruckt en maekten soo de daecken gaende	in a quarter of an hour - a short time many houses lost its chimney and of those who had it still standing eventhough they managed to do that they had their roofs ripped off which were then blown away
82	dat soo een huijs licht wort berooft van pannen can wel sijn gelooft door felle wint dat is geen wonder maer dat het loot een swaren last wel gesoldeert gespijckert vast wort afgeruckt daer speelt wat onder	that a house is quickly robbed of its tiles is not too hard to believe because of these furious winds but that the lead, with all its weight firmly brazed and nailed was torn away also, that's a miracle
83	een loodgieter vertelde mij dat van't huijs der dijaconij was af meer als twee duijsent ponden maer was gevallen 't haerder baet soo op de plaes als op de straet daer sij het hebben weer gevonden	a plumber told me that the house of the poor-relief board lost lead in excess of two thousand pounds which fell down to their distress both on the street and the court where they found it again
84	maer op de buers daer ging 't te grof	but on the exchange things were too rough

	woey wel vier duysent ponden af 't waren seven en twintich stucken in een kaes winkel daer omtrent was een stuck in 't cosijn belent men kon't niet netter daer in drucken	some four thousand pounds of lead blew away it were twenty-seven pieces in a chees store in the area a piece had landed in a window-frame you couldn't put it there more neatly
85	een groot gedeelt viel op de straet oock veel in 't water dat was quaet dat kon men so licht niet weer krijgen maer datter noch gebuerde meer aent huijs van trip een borger heer dat moet ick hier oock niet verswijgen	a large part fell on the streets as well as in the water which was too bad because it was very hard to recover but even more things happened in the house of Trip, a citizen gentleman things I should not hold for myself
86	op dat huys was een plat seer groot wel vast gedekt met wichtich loot dat loot dat soo vast was geleegeen eenige duysent ponden swaer was opgerolt al in malkaer geen menschen hadden 't soo gekregen	on that house was a very large flat roof well-laid with weighty lead that lead was put down so firmly and weighted a few thousand pounds was rolled-up to itself no man could have done that
87	veel gevels daer het schoon ciraet van boven neer lach op de straet van schoone potten en kanteelen mijn kosijn Koog deed een verhael daer Leijen uijt hangt op de Wael dat wonder moet ick u mee deelen	many facades which decorated the houses fell down on the streets, with their lovely gables and battlements My cousin Koog told me a story ? that miracle I must tell you
88	de leeu op 't huijs stont wonder vast met twee ankers is door de last der fellen wint omveer gesmeen een out plat boven op het dack half vergaen was out en swack daer heeft met van geen scha geweete	the lion on the house was firmly attached with two braces but through the force of the furious winds it turned over but a wooden flat on top of a roof partly rotten and weak in structure was not damaged at all
89	de huysen waren soo ontbloot 't gebrek aan pannen was soo groot dat nooijt gesien was van ons leven twee stuyvers stuck dat can noch gaen moet worden oock soo 'k heb verstaen vijf ses stuyvers voor 't stuck gegeven	the houses were so naked the shortage of tiles was so great that we had never seen before in our lives two pennies each is reasonable but the price increased, I have heard, to five or six pennies each
90	seylen en matten was goet deck de metsers waren groot gebreck men kost geen timmerlien bekoomen 't was bet als twee maenden daer naer eer alles weder raeckten klaer	canvas and mats was fine coverage the bricklayers were in high demand one couldn't get a carpenter you were lucky if two months after everything was repaired

	dat heb ick selve best vernoomen	that is what I heard
91	Dit was wel voor schoorsteen en dack maer glas en glaes makers gebrack ons noch veel meer want daer de winden dien swaren hegelsteen teegendreef niet een glas in't geheel en bleef lantaren daecken heel veslinden	that may have been fine for chimney and roof but glas and glass-makers were even thinner spread, since the winds drove all those heavy hail stones and not one window was spared nor any skylight.
92	't Gae kerken, huijsen al verbij 't stadthuijs alleen aen de suijt sij een men dat weer met glas verhulden een glasmaker die seijt mijn dat dat hij die schae wel hadt geschadt al meerder als twee duijsent gulden	Churches and houses all hit, the south side of the city hall was to be fitted with new windows a glazier told me that he had estimated the damage in excess of two thousand guilders
93	want vielen sulke steenen swaer als kivistayeren bijnaer di door de glasen quamen slingeren men vont doen steenen in het velt verschaeijden hebben 't mijn vertelt soo groot als twee litten van vingeren	such large stones have fell almost like lapwing's eggs which came flying through the windows stones were found in the field, several have told me, as large as two phalanges
94	den regen was ook over groot glijck of het haest met emmers goot soo quam het langs de straten stroomen schipper loos meendt met een wip noch wel te raecken in sijn schip doen hij de buij so sach aen koomen	the rain was overwhelming as well like buckets were emptied it came streaming down the streets boatman Loos thought he could get to his boat in a jiffy when he saw the squall coming
95	Hij quam soo veer dat hij noch pas op de buyck slooter steijger was daer wort hij schilijck soo benepen dat hij ten eersten viel om veer hadt noch gewoeijt van booven neer hadt hij niet an de kant gegrepen.	he made it as far as the Buiksloot pier he got very frightened that he first fell to the ground he must have been blown away had he not grapped hold to the bank
96	veel boomen heb ick voor geseijt aen stucken of om veer gewaeijt en mee nichten oock neer geboogen die weer gerecht sijn met geweld met stutten schooren rechtgesteld op dat die weer vast groeijen moogen	I've heard from about many trees blown to pieces or overturned and those that only bended in the wind have been erected with force with supports and props so that can grow again
97	een sware boom los uit de gront die op de nieuwe marreckt stont	a heavy tree out of the soil which stood on the New Market

- dicker dan men omvamen konden
is niet alleen geplotst terneer
maer hondert tachtig voeten veer
al van sijn aeijgen plaes gevonden
- 98 mijn susters plaesduer, die doenpas
geslooten en gegrendelt was
stont op de plaes heel sonder schaeden
naer dat het onweer was gestaecht
maer hoe dat hij daer was geraeckt
was niemant die dat konde raden
- 99 Tot josep duijs is mijn vertelt
een vles met roos eeck was gestelt
om door de son te disteleeren
wel twintich voeten hoogh of bet
was neder op de plaets geset
sonder de vles in't minst te deren
- 100 de weuw Blaeupot bij't Prinsen hof
quam oock daer sonder scha niet af
die sou beginnen wat te eeten
en onder een lantaren sat
een plaets daer men gemeenelijck at
worden de glasen ingesmeeten
- 101 een koeck daer op tafel stont
de korst was weg men die niet vont
het scheen oft daer begon te spooken
de steenen borden al om veer
een bier glas oock van boven neer
niet een en was er afgebrooken
- 102 een vlesien oock watter dat stont
al in een schootel uyt de mont
van Jasper Lemmers dit geschreven
op tafel binnen in een huys
de schootel die lach heel in gruijs
en't vlesien dat was heel gebleeven
- 103 'd heer Mollo die was met sijn bruijt
gerede met sijn cheese uit
daer was geen vrees voor harde winden
die hij weer 's avons 't huijs waert bracht
en quam tot op de heeregracht
recht voor de duer van sijn beminde
- thicker than one could embrace
not only fell to the ground
but was moved from its place
some 180 feet
- the front door of my sisters' house
which was locked and bolted
stood on the square without any scratch
after the thunderstorm had ceased
but how it got there
nobody could tell
- Joseph Duijs told me
a bottle with wine was set
to have it distilled by the sun
as much as twenty feet it was lifted
and put down on its place again
without damaging the bottle the least
- the widow Bluepot near the Prinsenhof
did not get through the ordeal undamaged
she was starting her supper
and sat under a lantern
a place where people often eat
the glas windows were smashed
- a cake which was on the table
the crust was gone, nowhere to be found
it appeared as if it was haunted
the clay plates fell down
a glass of beer as well
not one was broken
- a jug filled with water
on a saucer, I heard this
from the mouth of Jasper Lemmers
on the table in a house
the saucer was in pieces
but the jar was still in tact.
- Mister Mollo was with his bride
riding with his gig [two-wheeled chaise]
he did not fear the strong winds
when he brought her home in the evening
he came up to the Heeregracht
right in front of the door of his beloved

- 104 terwijl de kar noch stont voor't huus
soo quam de wint met fel gedruijs
een donder die seer schrickelijck brulde
en smheet twee boomen cort om veer
d'een voor de d'ander achten neer
dat soo de heele straet vervulde
- 105 daer stont de wagen met het paert
ten con noch voor noch achter waert
maer was beslooten met tween boomen
met most een vlot schuijt brengen aen
daer men de wagen op de gaen
want con anders van daer niet koomen
- 106 dit was ellendich ouer al
van al dat over groot getal
der scheepen voort stee aen de paele
hun touwen braecken door de kracht
soo wasser maer ses ofte acht
of raeckten driftich altemaele
- 107 anker noch tou quam niet te stae
den een deed d'ander groote schae
daer ginhen vijf of ses te gronde
een boeijen rijckelijck gelaen
men meende dat hij was vergaen
is in de gout see weer gevonde
- 108 noch heb ick nader hant verstaen
mijn sechsmen is Rosier de Haen
hoe dat de scheepen die daer lagen
soo voor sijn duer en langs de kant
naer Vranckrijck en naer Engellant
die waren oock niet vrij van schaede
- 109 dien fellen wint soo onverwacht
brack al hun tou door sijn kracht
en maekten soo de scheepen gaende
maer 't scheen een wonderlijck geval
drie leege vaeten op de wal
die bleeven onbeweechlijck staende
- 110 noch wonderlijcker was het dat
een vroumens worden opgevat
los van de wech omhooch gedreven
- while the carriage was standing before the house
the winds came with angry howls
a thunder which roared violently
and overturned two trees
one in front and one at the rear
so that the entire street was blocked
- there was the horse and carriage
it could not move one way or the other
since it was blocked by two trees
a flat barge was needed
to move the carriage
otherwise it was not possible
- this was the most horrible
of all the large number of ships
which were tied to the quay-wall
their ropes broke because of the winds
only six or eight were spared
the rest drifted away
- anchor nor mooring ropes were strong enough
one did great damage to the other
five or six went to the bottom
a boat fully loaded
which was thought to have perished
was retrieved in the Gouwzee
- afterwards I understood
my spokesman is Rosier de Haen
how that the ships lying there
which were supposed to sail
to France or England
were not free of damage either
- the fierce winds so unexpected
broke all their mooring ropes by its force
and made the ships to drift away
but it seemed a miraculous case
that three empty barrels on the quay
were not moved an inch
- even more miraculous was
that a woman was lifted in the air
away from the road up in the air

- de wint die voert haer met geweld
over de sloot tot op het velt
is in een boom hangen gebleeven
- 111 wie hoorden oijt van diergelijck
tussen de beemster en quadijck
is dit geschiet soo men mij verhaelde
d' heer Colve dien ick daer voor hou
dat hij niet licht iets seggen sou
dat eenichsins de waerheijt faelde
- 112 die noch meer wonder weeten wil
een meelmoolen is van de spil
los opgetilt voorwaer een groot wonder
wort om gekeert en soo heel net
weer op de werf neergeset
stont wel perfectt het bovenste onder
- 113 'k heb het van Pieter Koog gehoord
't was buijten de Weteringspoort
de eerste moolen al daer staende
daer hij het selver hadt gesien
en neffens hem wel duysen lien
al om het wonder dat waer gaende
- 114 't was wonder hier soo dicht bij
dat *haerlem* bleef daer af vrij
met al de boomen en de tuijnen
tot *alleckmaer* en daar ontrent
was oock noch boom noch huijs geschent
en dat soo verder naar *huijsduijne*
- 115 *sandam* dat kreech oock iet of wat
maer raeckten maer een moolen plat
en't *oossaen* daer soo bij geleege
daer sijn de huijsen meesten deen
beschadigt of gevallen heel
seer weijnich die geen schade kreegen
- 116 te *bijksloot* vind ick oock al stof
want aen Tomas Tobijas hof
een speel schuijt lach om mee te vaaren
wort met geweld oock los geruckt
't een ent in 't hoender hock gedruckt
soo hij mijn self quam verklaeren
- the winds drove her with force
across the ditch into the field
and landed in a tree
- we heard of this event
between the Beemster en Kwadijk
it happened I was told
by mister Colve who I trust
not to say anything lightly
which is besides the truth
- he who wants to hear of more miracles
a grain mill is lifted from its post
surely a great miracle
and was turned around and neatly
set down on the wharf
but perfectly upside down
- I have heard from Pieter Hoog
it was just outside the Weteringspoort
the first mill that was standing there
he had seen it himself
all the miracles that happened
made his head spin
- it was a miracle that so close by
Haarlem was spared
with all its trees and gardens
up till Alkmaar and whereabouts
trees nor houses were damaged
which continued up to Huisduinen
- Zaandam got a little
a wind mill was overturned
and the Oostzaan, very close by,
most of the houses there
were damaged or destroyed
very few had no damage at all
- in Buiksloot there are things to tell as well
because in the household of Tomas Tobijas
a toy boat was lying there to sail with
it was jerked loose with great force
and pushed in the chicken-house
which he himself testified to me

- 117 maer 't alder wonderlijkste van al
dat ick nu hier verhaelen sal
dat mijn van Ommeren vertelde
daer af wees hij de plaets oock aen
't was tussen 't *hallef* en *ossaen*
dat hij oockk in geen twijfel stelde
- 118 hoe dat een vrou lach in de kraem
van tween kinderen die te saem
voor uijt de wieg sijn opgenomen
het vier eerst uijt de wieg de kolck geruckt
de kinders daer weer in gedruckt
sijn noch gesont daer afgekoomen
- 119 noch heeft dien docktoor dat vertelt
dat bij *ilpendam* in het velt
twee huijslien quaemen aengevaren
dient onweer oock heeft aen gerant
en waeijde uit de schuyt op 't lant
onbeschadicht gesmeeten waren
- 120 de schuijt die vlooch soo het wel scheen
ouer verschaeijde ackers heen
daer hem de donder seer most drucken
want doen het onweer was gedaen
dat men weer naer de schuijt sou gaen
doen vont men hem in duijsent stucken.
- 121 te *ilpendam* een boere praem
lach in de gront heel onbequaem
en hadder wel een jaer geleegen
verschaeijden hebben 't mij vertelt
wort op het drooge lant gestelt
dat diende hier oock niet versweegen
- 122 ons buerman Vries heeft oock verstaen
van albert dirksen van oossaen
dat daer een schuytien lach gebonden
al met sijn seyltie toegedeckt
de schuijt was wech is so perfect
al tot *wessanen* weer gevonden
- 123 den proocureur van sterrevelt
heeft mijn oock dier gelijk vertelt
datter een schuijt is opgenomen
met twee kinderen tot *bijcksloot*
- but the most miraculous of all
that I will tell here now
is what Van Ommeren told me
he even pointed the exact place to me
it was between Halfweg and Oostzaan
he was very certain about it
- it's about a woman who gave birth to
two childeren who were taken up
together from the cradle
??
and put the childeren back in the cradle
they survived in good health
- the doctor told me as well
that near Ilpendam in the field
two farmers came sailing in
the thunderstorm hit them too
and blew them from their boat on the land
and threw them down unharmed
- the boat flew as if it were
across several fields
the thunder must have hit it hard
because when the storm had passed
and the boat was found
it was in a thousand pieces
- In Ilpendam a farmer's pram
was lying in the grounds
it had been lying there for a year
several have told me this
it was put on dry land
which need to be said here also
- out neighbour Vries heard from
Albert Dirksen from Oostzaan
that a little boat was there
covered with his sail
the boat was gone and it found
in perfect order near Westzaan
- the solicitor of Sterrevelt
told me of a similar tale
that a little boat was taken up
with two kids near Buijcksloot

	die worden baij gevonden doot tot *purmerent* ist weer becomen	and were found dead somewhere near Purmerend
124	een kruijt molen bij *monkendam* die Mewels en de Schot toe quam so mijn d' heer krooch heeft gaen verhaelen drie steenen lagen in de gront ses loopers gingen daer in't ront glijck men op die wijs 't kruijt moet malen	a powder mill near Monnikendam which belonged to Mewels and de Schot so has mister Krooch told me three millstones were lying in the ground six edge runners were used there like what one does to mill the powder
125	die ses loopers die steenen swaer sijn opgenomen met malkaer nooyt hoorde imant sulke daden stijlen en spillen alles net neffens de leggers neergeset sonder de steenen te beschaden	the six edge runners the heavy stones were taken up in the air nobody has ever heard of such deeds axes and spindles, everything neatly laid down next to the bed-stone without damaging the stones
126	noch meerder wonder hier bij komt die swaere spillen omgrocromt die bleeuën in de steenen steken die most men laugh saem vijlen af want men kon sulke ijsers grof toch met geweld daer niet uit breken	even more wonderous is this the heavy axes, unbended, remained sticking out of the stones they had to be filed from the stones such thick iron was impossible to be removed by force
127	te *quadijck* ginck het oock hart aen daer bleeven naeu drij huijsen staen volkoomen daer niet aen en schorten 't getal was wel twee hondert groot van dack en wanden heel ontbloot verschaeijden die gans neder storten	in Kwadijk much mischief was raised hardly three houses were left standing of those that were damaged the number was two hundred robbed of roofs or walls several were destroyed completely
128	te beets oosthuijsen aen die kant en overt heele water lant al waer die wint sijn rolle speelde waren de huijsen meest onstelt beschadicht of plat neergevelt seer weijnich die niet mee en deelde	In Beets Oosthuysen on that side over the entire water land where the winds played its role the houses were damaged the most injured or completely destroyed very few were got away
129	oock in de stadt van *purmerent* sijn oock al veel huijsen geschent de tooren viel oock neer ter aerden de *beemster* die kreech oock sijn deel daer was de schade oock seer veel aen huijsen boomen en bogaerden	also in the city Purmerend many houses were damaged the tower fell to the earth the Beemster got his part also the damage was extensive there as well to houses, trees en orchards
130	geheele regels boomen swaer	complete rows of trees

- geschuert, geclooft al van malkaer
gebrooken en als gewrongen
of oock ontwortelt uyt de gront
soo dat het daer nu deerlijck stont
men kan 't uyt spreken met geen tongen
- 131 op *wieringe* wast sogestelt
een vrou heeft hier dat self vertelt
haer solder wel geploecht gedreeven
daer is dit wonder oock gebeurt
een planck ten halven uytgeschuert
en was die planck noch heel gebleeven
- 132 de grootste kerck daer in dat lant
die plotste neer met dack en want
de tooren most daer oock voor strijken
de sarken van de graven af
de dooden bij kans bloot in 't graf
waer hoort men oijt van dier gelijcken
- 133 de moolens door dit swaer onweer
heschadicht of heel plat ter neer
soo dat se niet en konden malen
waren gedwongen door den noot
dat men het meel en oock het broot
met schuijten most van verre haelen
- 134 In't Texsel was een groot effent
de meeste schae was aent oost ent
daer veel scheepen aent ankers lagen
die van hare ankers sijn gespilt
en doe het onweer was gestilt
men daer bij naest geen scheepen lagen
- 135 maer saten hier en daer om hoogh
de felle wint dreef haer op droogh
behalven die daer sijn gesonken
men mist er net vijf in't getal
die waren wech met goet en al
en al die menschen sijn verdroncken
- 136 de schade was ongemeeten groot
over de heele gansche vloot
van ankers kabels en van touwen
veel masten glijck als afgedraeyt
de seijlen los daer heen gewaeyt
- were torn, cleaved and broken
in two and twisted
or uprooted from the soils
on could not speak of
the sight of it all
- on Wieringen it was like this
a woman has told me herself
het attic, well made
where this miracle happened
a board was ripped away
but the board was still in tact
- the largest church there in the land
collapsed with roof and walls
the tower was torn down as well
the tombstones were removed from the graves
the dead were nearly naked in their graves
have you ever heard of anything such like?
- the windmills damaged by this heavy thunderstorm
or lying flat on the ground
could not mill anymore.
people were forced because of this
to get flour and also bread
by ship from far
- on Texel was a large event
most of the damage was at the eastern edge
where the ships were anchored
they broke adrift
and when the thunder had passed
hardly any ship was lying there anymore
- they were here-and-there
diven on dry grounds by the fierce winds
except those which sunk
some five in total
they were gone with cargo and goods
and all the sailors drowned
- the damage was beyond description
for the entire fleet
anchors lost and ropes and cables broken
many masts snapped and twisted
the sails blown away

	geluckich die sijn schip mocht houwen	happy the man that could keep his ship
137	Hoe 't nu op 't aeijlant heeft gegaen daer af en heb ick niet verstaen maer dit kan ick daer wel af gissen daert alles is ontramponeert al waer die buij is gepasseert dat het op tessell niet con missen	how things fared on the island I have not heard but I think I can guess that everything is destroyed where the thunderstorm passed it could not have missed Texel
138	dees felle wint of wel orkaen die is doen see waert in gegaen daer hoord ick van geen schae gewagen maer sijnder scheepen mee geplacht of om gewaeijt te gront geijacht die sullen 't ons niet komen klagen	this furious wind or hurricane then moved seawards I haven't heard of any damage done there but if there were ships who noticed then they will be driven to the grounds by the winds and won't come to us to complain